Окупаційна економіка та її валюта

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Кінець колоніальної банківської системи

Окупація знищила банківську систему, описану в частині B, розділі II. По всій Південно-Східній Азії японці закрили банки, пов'язані з союзними країнами, а згодом ліквідували майже всі європейські банки. Оскільки саме ці банки домінували в довоєнній банківській справі, депозитне банківництво в регіоні було майже повністю знищене. У Британській Малаї на підставі японських прокламацій ліквідували дванадцять ворожих банків, серед них Hongkong and Shanghai Bank, Chartered Bank і Bank of China.[1]

Yokohama Specie Bank став агентом японського уряду в Південно-Східній Азії та інструментом, через який військові й Міністерство фінансів у Токіо організовували банківську справу. Азійським банкам дозволили знову відкритися протягом 1942–1943 років, хоча операцій вони вели відносно мало.[2] Тож

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

китайські банки Сінгапуру, історію яких простежує частина B, розділ III, вижили як установи, але втратили більшу частину своєї функції. Їхні депозити знецінювалися разом із валютою, а клієнти мали мало підстав позичати або брати в борг у грошах, які, як усі очікували, і далі знецінюватимуться.

Деякі китайські банкіри завбачливо готувалися до війни. Тан Чін Туан (Tan Chin Tuan) з Oversea-Chinese Banking Corporation ще до окупації перевів депозити, акції та цінні папери банку із Сінгапуру до Британії і продублював його документи на випадок воєнних руйнувань. У 1942 році йому доручили відновити головний офіс OCBC у Китаї, і він дістався до Чунціна через Батавію та Рангун суходолом.[3] Цей епізод демонструє ранню форму планування безперервності бізнесу, якої нині вимагають регулятори. Банк, що тримав свої активи й документи поза досяжністю окупаційної влади, міг відновити діяльність після війни з майже неушкодженим балансом.

«Бананові гроші»

Валютне правління, яке з 1939 року випускало малайський долар, не могло служити окупантові. Ця система, створена після доповіді Блекетта, випускала долар, що дорівнював стрейтс-доларові і був прив'язаний до фунта стерлінгів за курсом два шилінги чотири пенси. Її резерви зберігалися в Лондоні, поза японським контролем. Тому окупаційна влада випустила власну валюту. Військові банкноти, номіновані в доларах, випустили за номіналом, рівним малайському доларові, і вони надійшли в обіг у 1942 році.[4]

Ці банкноти отримали зневажливу назву «бананові гроші» — за зображенням бананового дерева на десятидоларовій купюрі. Якість друку була поганою, і японці самі визнавали її

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

«жахливою». З перебігом війни вона ще погіршилася. Багато банкнот не мали серійних номерів, тож підробки набули масового поширення. З квітня 1942 року, а в деяких районах лише з 1943 року емісію перебрав Банк розвитку південних регіонів (Southern Regions Development Bank) — спеціалізована установа, яку спершу створили для фінансування освоєння ресурсів. Банкноти залишилися ідентичними й далі друкувалися в Токіо.[5]

Одним із перших кроків Японії після окупації стала переоцінка єни: одиницю кожної валюти Південно-Східної Азії прирівняли до однієї єни. Порівняно з обмінними курсами 1937 року єна подорожчала щодо валют регіону на 35–101 %, і товари Південно-Східної Азії стали для Японії дешевими.[6] Отже, обмінний курс був першим інструментом вилучення ресурсів, а друкарський верстат невдовзі став другим.

Від паралельного обігу до монополії

Приблизно протягом першого року окупації довоєнним колоніальним валютам дозволяли обертатися за номіналом поряд із військовими банкнотами. Закон Грешема зробив своє: мешканці витрачали нові банкноти й зберігали старі, тож британська валюта залишалася законним платіжним засобом, але швидко зникала з відкритого ринку. До 1943 року економіка працювала на японських банкнотах. Приблизно з кінця 1942 року японська адміністрація вдалася до примусу. Після того як вона заборонила використання довоєнних валют, саме їх зберігання стало кримінальним злочином, за який загрожували арешт, часто тортури або навіть смерть.[7]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Монополія окупаційної валюти трималася не лише на силі. Японські монопольні закупівельні організації стали єдиним ринком для каучуку й олова, експортні ринки яких зникли. Виробникам і робітникам, які працювали на японців, платили військовими грошима. Майже кожному вони були потрібні, щоб сплачувати податки, отримувати нормовані товари й купувати лотерейні квитки.[8] Отже, «бананова» банкнота була платіжним засобом, яким люди користувалися щодня, не довіряючи йому. Ця відмінність між функцією грошей як засобу обміну та як засобу збереження вартості становить серцевину цього досвіду.

Друкарські верстати і ціни

Японська адміністрація фінансувала себе переважно друкуванням грошей для власних потреб. Щоразу, коли їй потрібні були кошти, вона друкувала більше банкнот, і валюта знецінювалася з кожною новою емісією. Кратоска (Kratoska) оцінив емісію банкнот Банку розвитку південних регіонів, *Nanpo Kaihatsu Kinko*, станом на 10 серпня 1945 року в 3 816 794 000 доларів. Для порівняння, британська емісія перед вторгненням становила 238 804 963 долари.[9] Ці дві цифри охоплюють різні території й дати, тож точно порівняти їх неможливо. Проте їхній порядок величин показує масштаб емісії.

Економічні історики відтворили зв'язок між грошима й цінами точніше. За даними Гаффа і Маджими (Huff and Majima), грошова маса Малаї наприкінці окупації була в 25,1 раза більшою, ніж на її початку, а ціни в Сінгапурі зросли в 11 226,5 раза. Ціни зростали в середньому на 16,3 % на місяць, на 30,5 % на місяць протягом останнього року окупації і на 86,8 % на місяць протягом двох останніх місяців. Їхній ціновий ряд для Сінгапуру поєднує

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

індекс оптових цін Банку Японії з індексом вартості життя, який британська влада склала після війни на основі японських записів.[10]

Ціна рису показує, що ці співвідношення означали для домогосподарств. Сто кетті рису, близько шістдесяти кілограмів, до війни коштували 5 доларів, а в серпні — вересні 1945 року — 5000 доларів. Продовольчі картки давали дорослим п'ять кілограмів рису на місяць, а дітям — два кілограми, хоча згодом норму для дорослих скоротили на чверть. Основними продуктами харчування стали батат, тапіока і ямс, а для рису, м'яса й ліків виник чорний ринок.[11]

Гафф і Маджима зазначають, що інфляція, хоч і була тяжкою, аж до самого кінця не відповідала суворому визначенню гіперінфляції. У 1945 році щомісячна інфляція в Малаї сягала високих двадцяти з чимось відсотків, але до останніх днів війни в серпні навіть не наближалася до 40 %. Причина полягала в описаному вище попиті на гроші для операцій. Люди й далі тримали «бананові» банкноти, бо вони були потрібні для щоденних покупок, хоча намагалися тримати їх якомога менше. До серпня 1945 року реальні грошові залишки в Малаї становили 2,0 % від рівня на початку окупації.[12]

Втеча від грошей

Сучасники описували поведінку, яку відображають ці цифри. У 1946 році малайський письменник Чін Кі Он (Chin Kee Onn) зауважив, що «лише найдурніші заколисували себе відчуттям багатства», тримаючи великі обсяги японських банкнот. Ті, хто нагромадив статки, швидко перетворювали їх на товари й

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

солідні інвестиції. Навіть клерки японських банків, вочевидь, обмінювали свої кишенькові гроші на британську валюту, щойно траплялася нагода.[13]

Вартість банкнот залежала від новин із фронту. Чін спостерігав, що кожна поразка країн Осі і кожен наліт американських бомбардувальників B-29 спричиняли стрибок цін, тож «Сайпан, Іодзіма, Маніла, Рангун та Окінава були трамплінами інфляції». Союзна пропаганда посилювала цей ефект, раз у раз наголошуючи, що після капітуляції Японії окупаційна валюта знеціниться. Японські аналітики частково пояснювали падіння вартості банкнот саме цією пропагандою.[14]

Там, де гроші зберігали функцію засобу збереження вартості, ця функція переходила до довоєнних валют, якими обмінювалися люди, що довіряли одне одному. У Сінгапурі на чорному ринку ширше використовували валюту Стрейтс-Сетлментс.[15] Це був вражаючий вияв довіри до відсутнього уряду. Емітента старої валюти розбили й вигнали, проте його банкнотам і далі надавали перевагу, бо їх забезпечували резерви поза досяжністю окупанта і бо люди очікували повернення британців. Неформальні мережі довіри, описані в частині A, розділі V, що трималися на клані, діалекті й особистій репутації, стали каналами, якими обертались ці сховані гроші.

Лотереї, азартні ігри і податки

Японська адміністрація намагалася обмежити інфляційний вплив своїх витрат, збільшуючи надходження. Серед податків були «добровільні» дарунки, які стягували переважно з китайських підприємців, лотереї, а також податки на азартні

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ігри, парки розваг, півнячі бої, велосипеди, ручні візки, платних партнерок для танців, ресторани й кав'ярні. У березні 1944 року в Малаї розгорнули «гігантську кампанію заощаджень».[16]

Помітну роль у цих зусиллях відігравали лотереї. За військового уряду, який заохочував азартні ігри, уздовж вулиць з'явилися гральні притони. У 1942 році він випустив лотерейні квитки Сьонану по одному доларові, а в 1943 році — квитки, що продавалися по всій Малаї, з офіційним поясненням, що дві п'ятих надходжень підуть на добробут громад і громадські об'єкти. Призи забезпечував Yokohama Specie Bank — та сама установа, що була фінансовим агентом окупації.[17] Лотереї поглинали купівельну спроможність і давали населенню шанс на раптове багатство у валюті, яка невпинно знецінювалася. Вони також зробили звичною культуру спекуляції, погано сумісну зі звичками ощадливості, на які спирається банківська система.

Крах сировинної економіки

Реальна економіка скорочувалася одночасно з крахом валюти. Даних про ВВП Малаї воєнних років немає, але Гафф і Маджима вважають, що виробництво, ймовірно, впало щонайменше вдвічі. Виробництво каучуку в 1942 році становило близько чверті від середнього рівня 1937–1939 років, а видобуток олова в 1944 році сягнув лише 17,5 % від рівня кінця 1930-х років. Сировинна торгівля, яку розглядає частина B, розділ IV і на якій трималося процвітання Сінгапуру як транзитного порту, майже зупинилася. Каучук і олово можна було продати лише японським покупцям. Останній японський конвой танкерів до Японії вийшов із Сінгапуру 19 березня 1945 року.[18]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Примітки

1. Gregg Huff and Shinobu Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation of Southeast Asia”, University of Oxford Discussion Papers in Economic and Social History, No. 109, жовтень 2012 р., 3 (опубліковано в перероблену вигляді в *Journal of Economic History*, vol. 73, no. 4, 2013, 937–977): банки, пов’язані з союзними країнами, закрили, що призвело до “the closure, and eventual liquidation, of almost all European banks”, тож “deposit banking in Southeast Asia was largely eliminated”. Paul H. Kratoska, “Banana Money: Consequences of the Demonetization of Wartime Japanese Currency in British Malaya”, *Journal of Southeast Asian Studies*, vol. 23, no. 2, вересень 1992 р., 322–345, примітка 25 (примітки за Cambridge Core, листопад 2026 р.): дванадцять ворожих банків, зокрема Hongkong and Shanghai Bank, Chartered Bank і Bank of China, ліквідовано на підставі японських прокламацій. ↩

2. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 3: азійським банкам “were allowed to re-open during 1942 and 1943”, але вони “did relatively little business”; Yokohama Specie Bank став “the Japanese government’s agent in Southeast Asia”. ↩

3. ISEAS–Yusof Ishak Institute Library, “War Correspondence – A Record Group of the Tan Chin Tuan Private Papers” (дата звернення: листопад 2026 р.): Tan перевів “the deposits, stocks and securities from Singapore to Britain prior to the Japanese Occupation”, продублював документи, а в 1942 році був “entrusted with the responsibility to re-establish OCBC’s head office in China” і дістався через Батавію та Рангун до Чунціна. ↩

4. Wikipedia, “Malayan dollar” (дата звернення: листопад 2026 р.): Board of Commissioners of Currency, Malaya, “came into being in October 1938 following the Blackett Report”; малайський долар запроваджено в 1939 році замість стрейтс-долара за

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

номіналом, за курсом два шилінги чотири пенси стерлінгів. Wikipedia, "Japanese government-issued dollar in Malaya and Borneo" (дата звернення: листопад 2026 р.): банкноти випускали за тією самою вартістю, що й малайський долар, і вони надійшли в обіг у 1942 році; мешканців змушували користуватися новою валютою. ↩

5. Wikipedia, "Japanese government-issued dollar in Malaya and Borneo" (дата звернення: листопад 2026 р.): валюту називали "banana money" (малайською: *duit pisang*) за мотивом бананового дерева на десятидоларовій банкноті. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 4: якість друку "was, the Japanese acknowledged, 'appalling' and it deteriorated as the war continued"; окупаційні валюти в Малаї та Індонезії називали "banana money". Wikipedia, "Japanese government-issued dollar in Malaya and Borneo" (дата звернення: листопад 2026 р.): "Counterfeiting was widespread because many notes lacked serial numbers." Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 4: Southern Regions Development Bank "started issuing scrip in April 1942, although in some areas not until 1943"; банкноти "remained identical to those used by the military and the Yokohama Specie Bank and were still printed in Tokyo". ↩

6. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 3: Японія встановила "a unit of each of Southeast Asia's currencies equal to one yen"; порівняно з обмінними курсами 1937 року "the yen gained in value by between 35% and 101%". ↩

7. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 4: "Over the first year or so of the war in the military-occupied countries, pre-war colonial currencies were allowed to circulate at par alongside Japanese military scrip." Kratoska, "Banana Money", *Journal of Southeast Asian Studies*, vol. 23, no. 2, 1992, 322 (фрагмент за Cambridge Core, листопад 2026 р.): довоєнна британська валюта

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

залишалася законним платіжним засобом, але швидко зникла з відкритого ринку; до 1943 року економіка працювала на японських банкнотах. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 5 і 20: військові гроші витіснили колоніальні гроші з відкритого обігу через закон Грешема і “strong Japanese coercion beginning around late 1942”; зберігання довоєнних валют “was deemed criminal and punishable with arrest, often torture, or even death”. ↩

8. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 20–21: монопольні закупівельні організації “became effectively the only market for pre-war export staples like rubber and tin in Malaya”; майже всім військові гроші були потрібні для податків, нормованих товарів і лотерейних квитків. ↩

9. Wikipedia, “Japanese government-issued dollar in Malaya and Borneo” (дата звернення: листопад 2026 р.): адміністрація друкувала більше банкнот, щоб забезпечувати гроші на вимогу, що спричинило гіперінфляцію та різке знецінення; Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 5: передання ресурсів Японії через військові гроші “involved nothing more than printing the required amount of currency”. Kratoska, “Banana Money”, 1992, примітки 3 і 14 (примітки за Cambridge Core, листопад 2026 р.): британську емісію перед вторгненням, вилучену й демонетизовану в 1948 році, оцінено в 238 804 963 долари; японська емісія банкнот Nanpo Kaihatsu Kinko станом на 10 серпня 1945 року сягнула 3 816 794 000 доларів. ↩

10. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 18 і таблиця 5: для Малаї співвідношення цін наприкінці окупації до цін на її початку — 11 226,5; співвідношення кількості валюти — 25,1; середнє зростання цін — 16,3 % на місяць, 30,5 % на місяць в останній рік і 86,8 %

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

на місяць в останні два місяці; ціни наведено для Сінгапуру. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, додаток: ціни для Сінгапуру до грудня 1944 року за індексом оптових цін Банку Японії, поєднаним з індексом вартості життя з "Validity of contracts entered into before and during the Japanese occupation", National Archives, Kew, CO853/726/3, який британська влада склала після війни. ↩

11. Wikipedia, "Japanese occupation of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): рис подорожчав із 5 доларів за 100 кетті (близько 60 кг) до 5000 доларів у серпні — вересні 1945 року; продовольчі картки давали дорослим 5 кг, а дітям 2 кг рису на місяць; норму для дорослих скоротили на 25 %. Wikipedia, "Japanese occupation of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): обмеження командної економіки породили чорний ринок рису, м'яса й ліків; основними продуктами стали батат, тапіока і ямс. ↩

12. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 18: інфляція в Малаї, "although in 1945 often at monthly levels in the high twenties, never approached 40% monthly inflation until the final days of the war in August". Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 19–20 і таблиця 5: "By August 1945 in Malaya, real balances stood at 2.0% of their level at the onset of occupation." ↩

13. Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No. 109, 21, з цитатою Chin Kee Onn, *Malaya Upside Down* (Singapore, Jitts & Co., 1946), 45: "only the most stupid were lulled into a sense of wealth"; інші, "who had amassed 'fortunes' quickly changed the paper money into commodities, and substantial investments". Huff and Majima, "Financing Japan's World War II Occupation", Discussion Paper No.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

109, 21: “given the opportunity even the clerks in Japanese banks changed their pocket money into British currency”. ↩

14. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 21, з цитатою Chin, *Malaya Upside Down*, 45: “Every time there was an Axis defeat, particularly Japanese defeats, prices of goods jumped up … Saipan, Iwojima, Manila, Rangoon, and Okinawa were inflation spring-boards”. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 19: союзна пропаганда “repeatedly stressed that scrip would become worthless after Japan surrendered” — тактика, якою японські аналітики частково пояснювали падіння вартості військових грошей. ↩

15. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 21: тією мірою, якою гроші залишалися засобом збереження вартості, “this largely devolved to pre-war currencies exchanged among those considered trustworthy”. Wikipedia, “Japanese occupation of Singapore” (дата звернення: листопад 2026 р.): на чорному ринку ширше використовували валюту Стрейтс-Сетлментс. ↩

16. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 10: “in March 1944 a ‘gigantic saving campaign’ in Malaya”; податки “included ‘voluntary’ gifts, levied mainly on Chinese businessmen, lotteries, and taxes on gambling, amusement parks, cockpits, bicycles, hand carts, taxi dancers, restaurants and coffee shops”. ↩

17. Roots.gov.sg (National Museum of Singapore), “A $1 ‘Syonan Shoken’ lottery ticket”, інвентарний № 1995-00520 (дата звернення: листопад 2026 р.): японський військовий уряд заохочував азартні ігри в Малаї; квитки вперше випущено в 1942 році по одному доларові; у 1943 році їх випускали по всій Малаї, дві п’ятих надходжень призначалися на добробут громад і громадські об’єкти; призи забезпечував Yokohama Specie Bank Ltd. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

18. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 14: ВВП Малаї “probably fell by at least half and perhaps more”; у 1942 році виробництво каучуку становило близько чверті від середнього рівня 1937–1939 років; у 1944 році видобуток олова становив “only 17.5% of late 1930s levels”. Huff and Majima, “Financing Japan’s World War II Occupation”, Discussion Paper No. 109, 14: каучук і олово “became largely unsaleable except for Japanese buying”; там само, 7: “the last Japanese tanker convoy for Japan left Singapore on 19 March 1945”. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.